

**PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS IR GELBĖJIMO DEPARTAMENTO
PRIE VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS
VIDAUS TYRIMŲ SKYRIUS**

2022 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2023 m. kovo 14 d. Nr. 6-1181
Vilnius

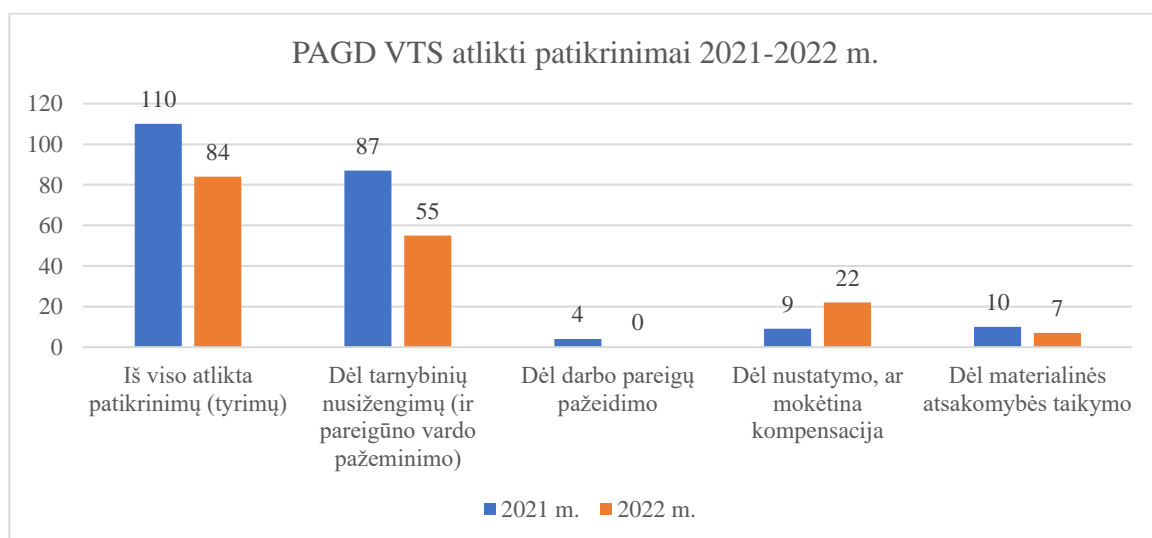
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamente prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – PAGD) 2022 m. sausio 1 d. buvo užimti 8 iš 12 Vidaus tyrimų skyriaus (toliau – VTS, skyrius) etatų. Nuo 2022 m. kovo 14 d. skyrių papildė dar vienas darbuotojas ir ši sudėtis per metus nekito: 4 darbuotojų pagrindinės funkcijos buvo tarnybinės ir drausminės atsakomybės taikymas, 4 darbo korupcijos prevencijos ir antikorupcinio švietimo srityse.

Nusistovėjusi skyriaus sudėčiai atsirado galimybė aiškiai pasiskirstyti skyriaus kompetencijoje esančias veiklos sritis ir nuosekliai vykdyti tarnybinės ir drausminės atsakomybės taikymo, korupcijos prevencijos ir antikorupcinio švietimo veiklą.

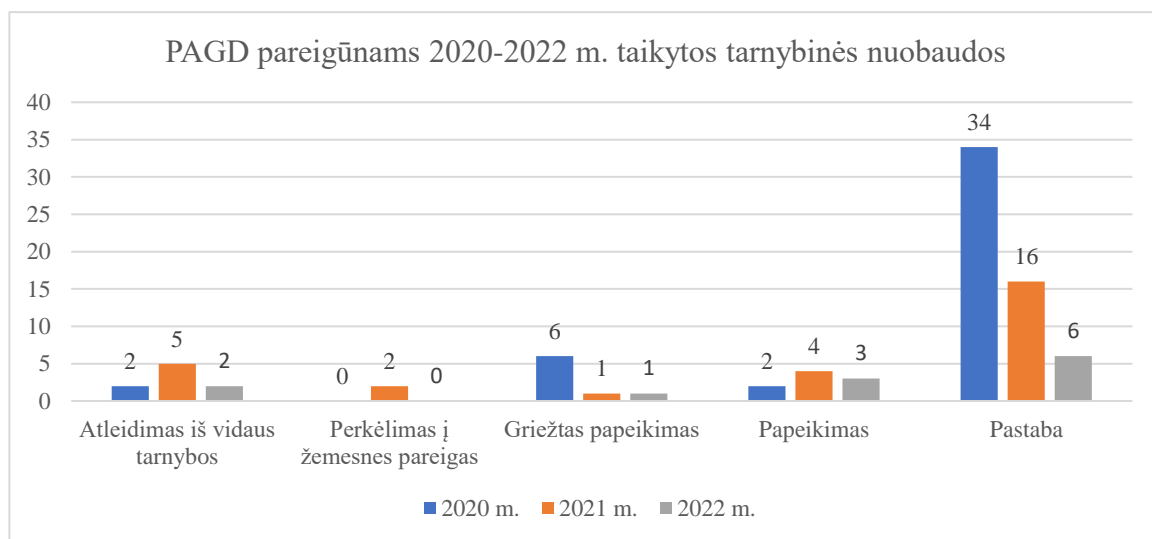
1. Tarnybinės ir drausminės atsakomybės taikymas

Per 2022 m. laikotarpį VTS iš viso atliko 84 tarnybinius patikrinimus (tyrimus). Iš jų 55 – dėl tarnybinių nusižengimų (taip pat ir dėl pareigūno vardo pažeminimo), 22 – dėl nustatymo, ar mokėtina kompensacija dėl sužalojimų, 7 – dėl materialinės atsakomybės taikymo. Pranešimai dėl tarnybinio nusižengimo įteikti 90 pareigūnų. Šiuo laikotarpiu atliktas vienas tarnybinis patikrinimas dėl karjeros valstybės tarnautojo galimo tarnybinio nusižengimo ir vienas tarnybinis patikrinimas dėl PAGD pavaldžios įstaigos pareigūno galimo tarnybinio nusižengimo (pareigūno vardo pažeminimo). Darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį tarnybiniai patikrinimai (darbo pareigų pažeidimo tyrimai) atlikti nebuvo.

Lyginant su 2021 m., beveik tiek pat pareigūnų buvo įteikti pranešimai dėl galimo tarnybinio nusižengimo (2021 m. – 92), tačiau atlikta mažiau tarnybinių patikrinimų (2021 m. – 110) ir beveik pustrčio karto daugiau tyrimų dėl nustatymo, ar mokėtina kompensacija dėl sužalojimų (2021 m. – 9).

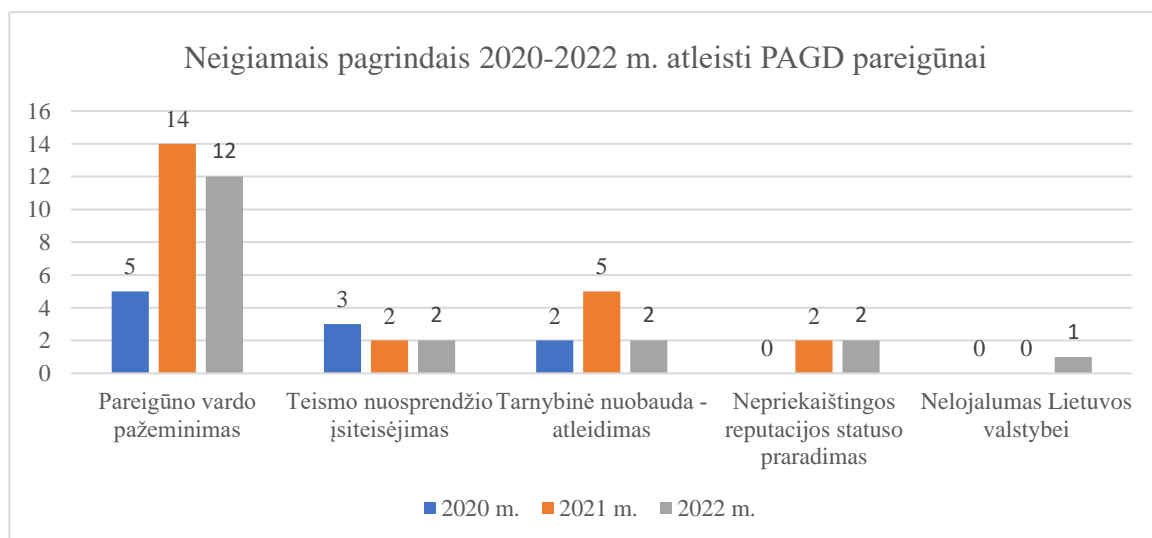

Atlikus tarnybinius patikrinimus, 12 pareigūnų taikytos tarnybinės nuobaudos: 6 pastabos, 3 papeikimai, 1 griežtas papeikimas, 2 atleidimai iš vidaus tarnybos, 1 papeikimas skirtas karjeros valstybės tarnautojui. Lyginant su 2021 m., skirta perpus mažiau tarnybinių nuobaudų: 2,67 karto mažiau pastabų, 2,5 karto mažiau atleidimų, neskirta perkėlimų į žemesnes pareigas, o papeikimų ir griežtų papeikimų skaičius nepakito.

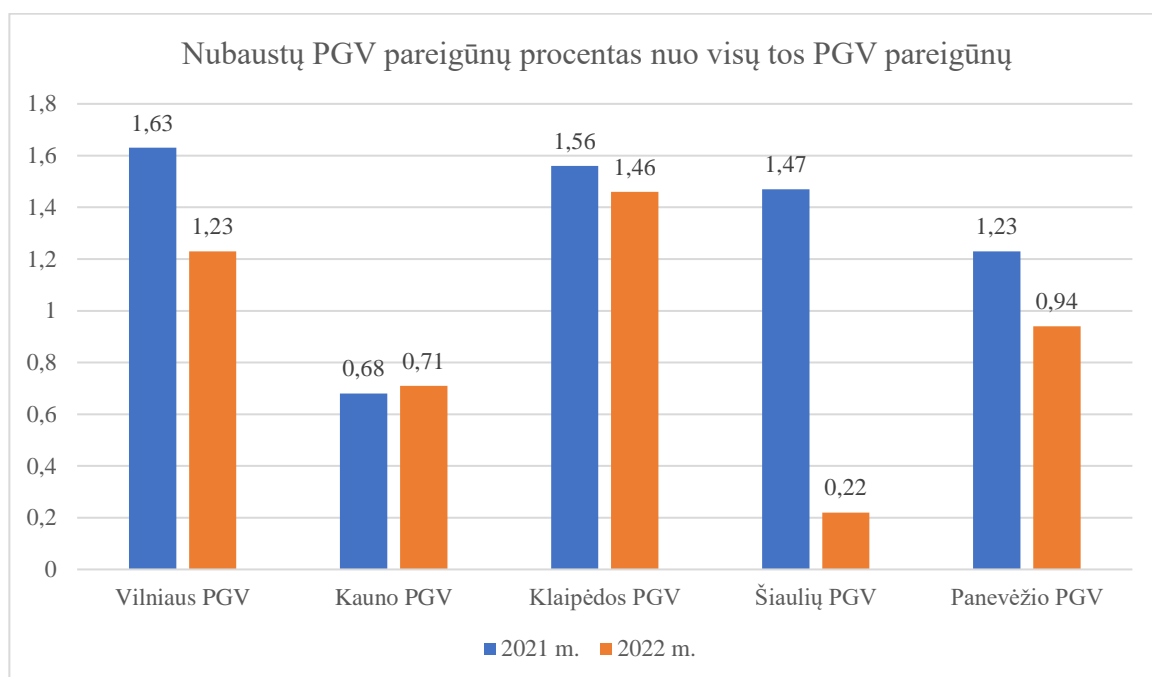
Neigiamais motyvais iš tarnybos atleista 19 PAGD pareigūnų: 12 – dėl pareigūno vardo pažeminimo, 2 – dėl teismo nuosprendžio įsiteisėjimo, 1 – dėl pripažinimo esant nelojaliu Lietuvos valstybei, 2 – dėl nepriekaištingos reputacijos statuso praradimo, 2 – dėl paskirtos tarnybinės nuobaudos – atleidimo iš vidaus tarnybos. 1 pareigūno vardo pažeminimo atvejis konstatuotas PAGD pavaldžioje įstaigoje. Taip pat 2022 m. vadovaujantis Vidaus tarnybos statuto 39 str. 8 d. 2 p., priimtas sprendimas dėl 4 PAGD pareigūnų, atleistų iš vidaus tarnybos, pripažinimo pažeminusiais pareigūno vardą. Dėl šios priežasties už pareigūno vardo pažeminimą atleista 12 pareigūnų, tačiau pareigūno vardo pažeminimo atvejų per 2022 m. konstatuota 16.

Lyginant su 2021 m. duomenimis, neigiamais motyvais atleistų PAGD pareigūnų skaičius mažėjo, tačiau konstatuotas 1 pareigūno neloyalumo Lietuvos valstybei atvejis.

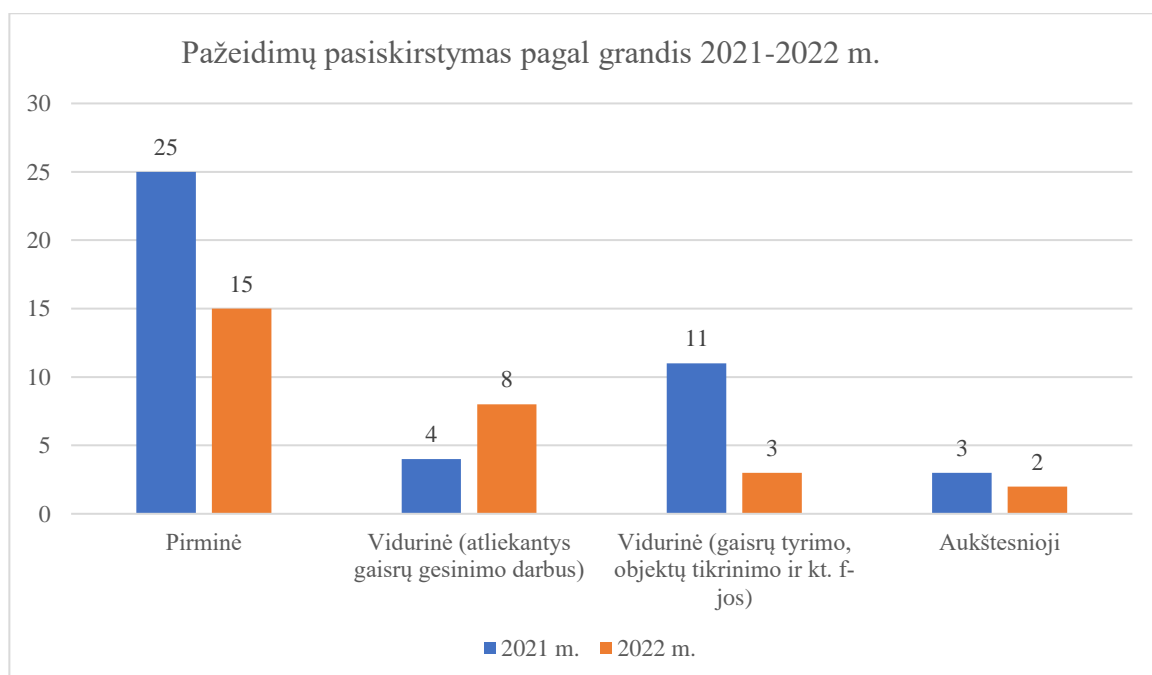

Per 2022 m. patrauktų tarnybinės atsakomybės PAGD pareigūnų skaičius sudarė apie 0,88 proc. visų PAGD pareigūnų (vidutiniškai 113 PAGD pareigūnų teko 1 nubaustasis). Kaip ir 2021 m., kiek didesnis patrauktų tarnybinės atsakomybės pareigūnų procentas teko Vilniaus (1,23 proc. arba kas 81-mas pareigūnas ir Klaipėdos (1,46 proc. arba kas 69-tas pareigūnas) priešgaisrinėms gelbėjimo

valdyboms (toliau – PGV). Ženkliai sumažėjo Šiaulių PGV pareigūnams taikytos tarnybinės atsakomybės atvejų skaičius – per 2022 m. nuobauda skirta tik vienam pareigūniui.

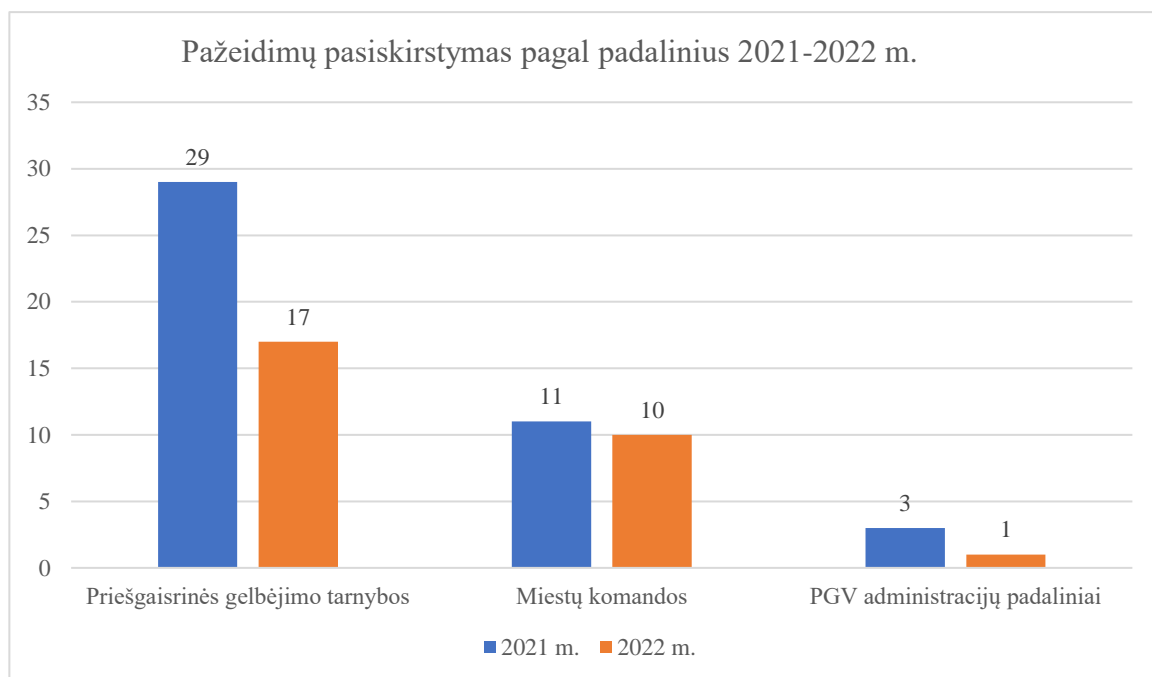

22 iš 28 konstatuotų pažeidimų (78,57 proc.) įvykdė pirminės ir vidurinės grandies budinčių pamainų pareigūnai, kurių pagrindinės funkcijos – gaisrų gesinimo, žmonių ir turto gelbėjimo darbai. Lyginant su 2021 m., šis procentas išaugo (2021 m. siekė 67,44 proc.). 18 iš 28, arba 64,29 proc. pažeidimų įvykdė priešgaisrinėse gelbėjimo tarnybose (toliau – PGT) dirbantys pareigūnai, o didesniųjų Lietuvos miestų komandose dirbantys pareigūnai atsakingi už 8 iš 28 (28,57 proc.) pažeidimų. Lyginant su 2021 m., šios proporcijos išlieka panašios (2021 m. atitinkamai 67,44 ir 25,58 proc.).

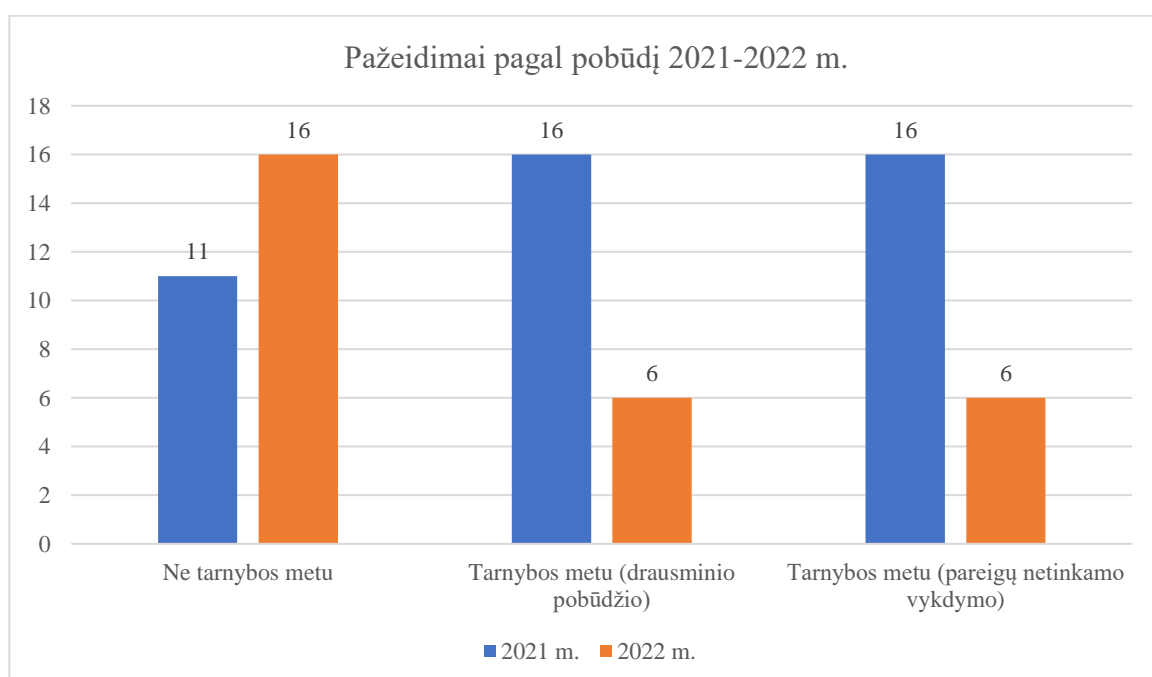

Įvertinus PGV komandose ir PGT dirbančių pareigūnų kiekį nustatyta, kad 2022 m. tarp PGT pareigūnų konstatuota beveik 1.4 karto daugiau pažeidimų, nei tarp miestų komandų pareigūnų.

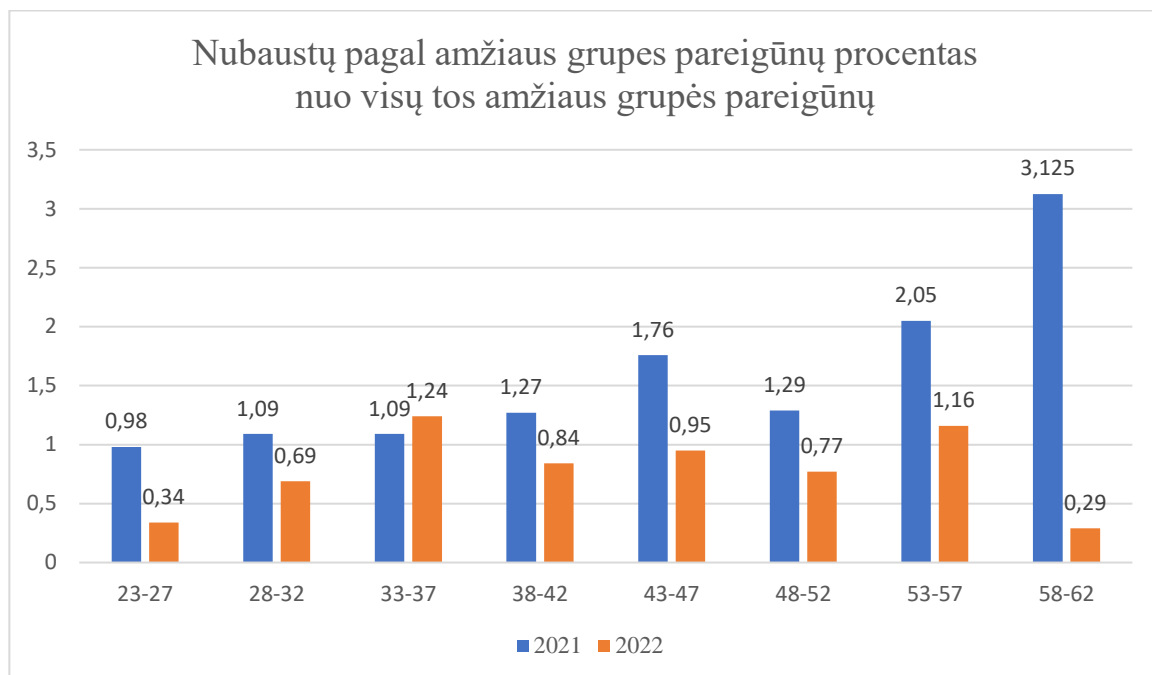
2021 m. šis rodiklis siekė 2 kartus. PGT tarnybinės nuobaudos ar atleidimai už pareigūno vardo pažeminimą taikyti 1,07 proc. PGT darbuotojų (nubaustas kas 94-tas pareigūnas, 2021 m. – kas 58-tas), o komandose – 0,77 proc. komandų pareigūnų (nubaustas kas 130-tas, 2021 m. – kas 122-as). Lyginant su 2021 m., PGT pareigūnų konstatuotų pažeidimų, už kuriuos skirtos tarnybinės nuobaudos ar pripažintas pareigūno vardo pažeminimo faktas, skaičius sumažėjo 40 proc.

Vertinant pažeidimo pobūdį, 16 pažeidimų įvykdyta ne tarnybos metu (smurtas, vairavimas esant neblaiviam, pasišalinimas iš eismo įvykio vietos, disponavimas narkotinėmis medžiagomis), 12 – tarnybos metu, tačiau 6 iš jų buvo drausminio pobūdžio (darbo grafiko nesilaikymas, pasišalinimas iš tarnybos, neblaivumas tarnyboje ir kt.), o likę 6 – dėl tiesioginių pareigų nevykdymo ar netinkamo vykdymo (neįvykdė ar netinkamai vykdė pavedimus, netinkamai pildė darbo laiko apskaitos žiniaraštį ir kt.). Lyginant su 2021 m., žymiai sumažėjo už tarnybos metu padarytus nusižengimus nubaustų pareigūnų skaičius, tačiau ne tarnybos metu konstatuotų pažeidimų kiekis išaugo.

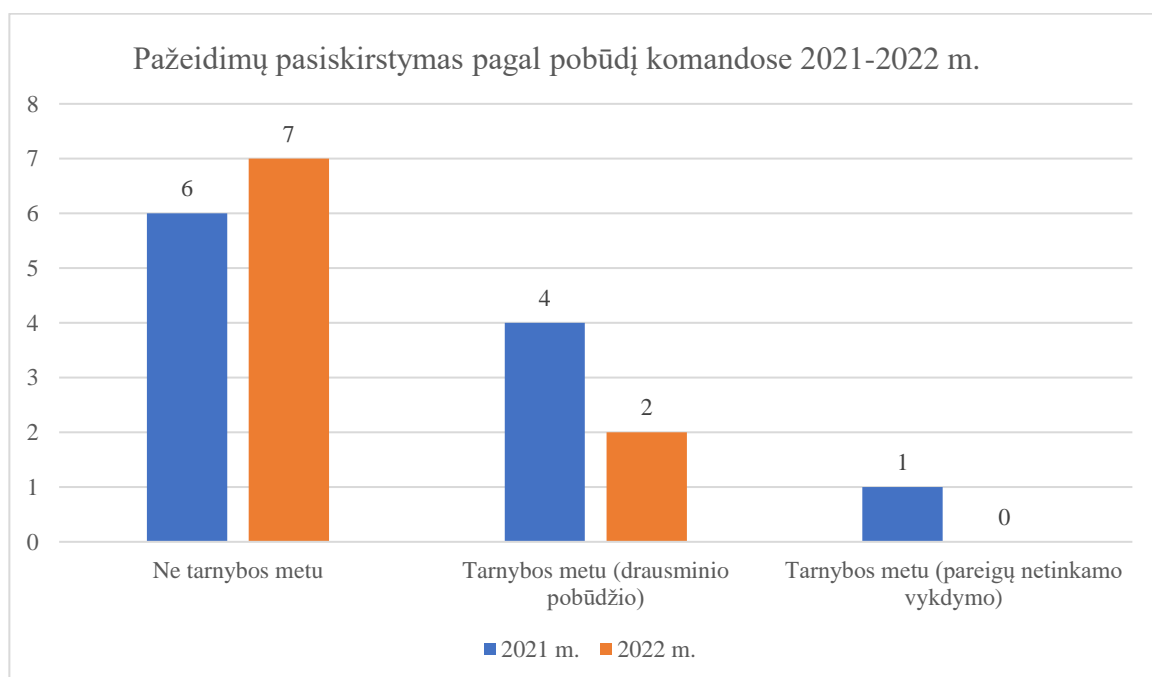

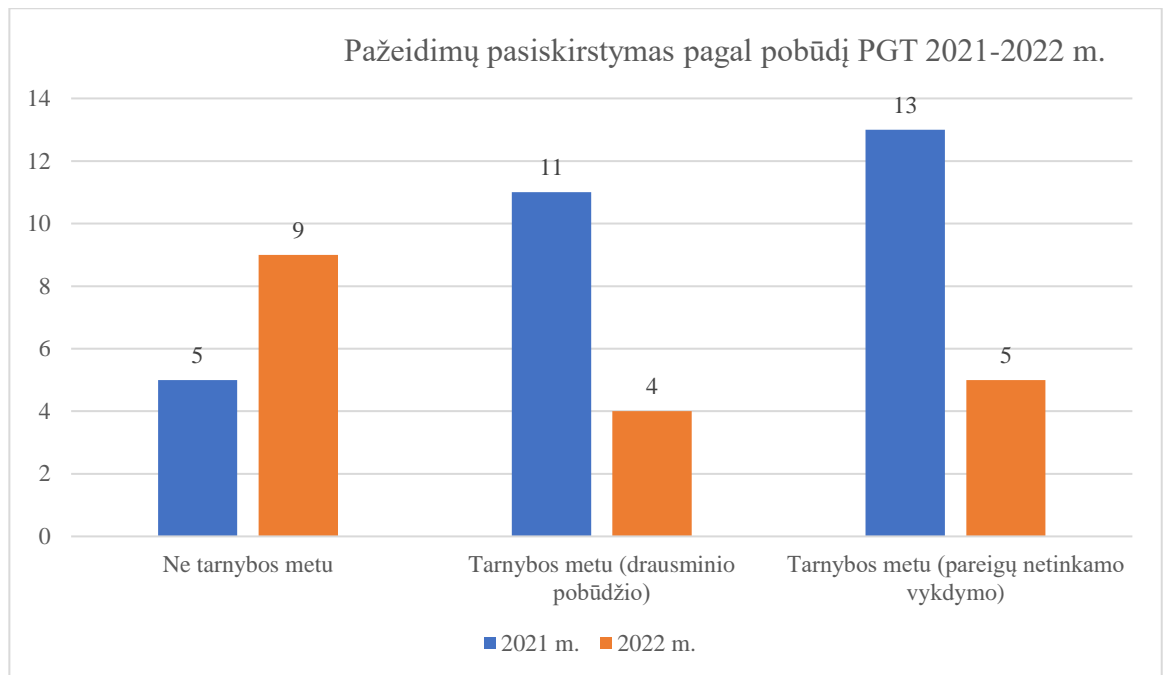
Daugiau pažeidimų įvykdė vidutinio bei vyresnio amžiaus (kas 81-mas 33-37 m. amžiaus gr. bei kas 87-tas 53-57 m. amžiaus gr.) ir didesnę vidaus tarnybos stažą (>15 m.) turintys pareigūnai. Lyginant su 2021 m., tik 33-37 metų amžiaus grupėje nežymiai padidėjo nubaustų pareigūnų skaičius.

Kaip ir 2021 m., 2022 m. miestų komandų pareigūnai atliko iš esmės tik ne su tarnyba susijusius pažeidimus arba drausminio pobūdžio pažeidimus tarnybos metu. Šiuos pažeidimus atliko pirminės arba vidurinės grandies budinčių pamainų pareigūnai, vykdančys arba vadovaujantys gaisrų gesinimo, žmonių ir turto gelbėjimo darbams.

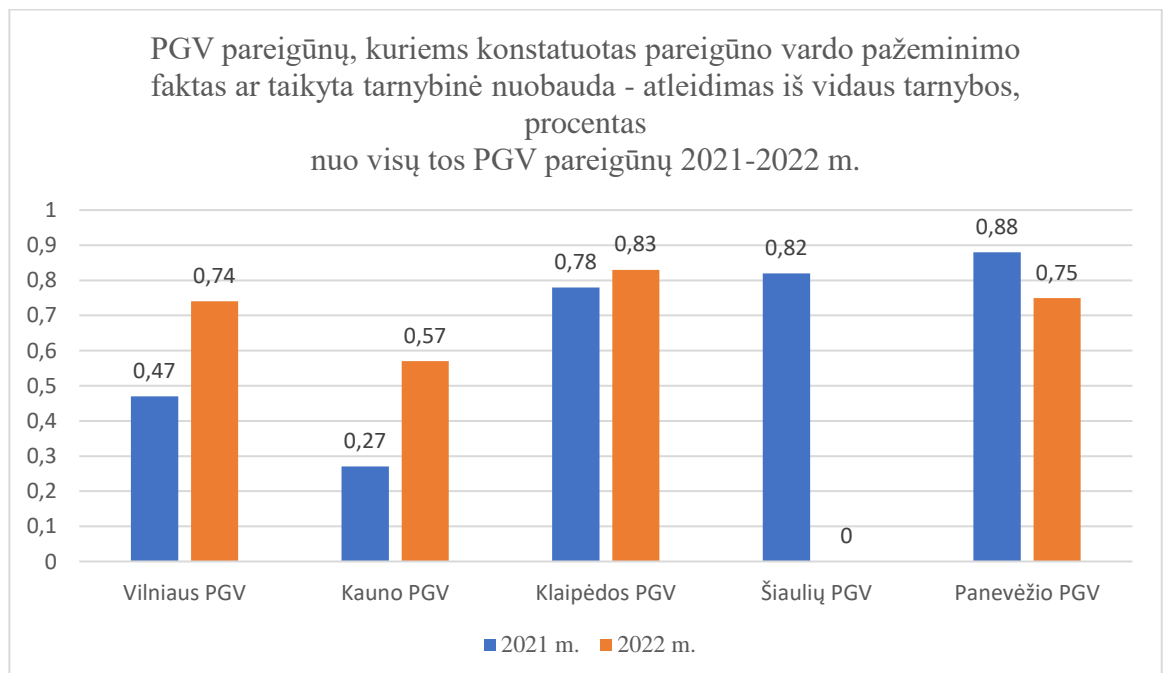
Tuo tarpu 5 iš 18 PGT pareigūnų padaryti pažeidimai susiję su tarnybinėmis pareigomis (neįvykdė ar netinkamai vykdė paskirtą pavedimą, neteisingai pildė darbo laiko apskaitos žiniaraščius, pateko į interesų konflikto situaciją), juos atliko vidurinės ar aukštesniosios grandies pareigūnai, vykdančys viešųjų pirkimų procedūras, rengiantys ir pildantys dokumentus, einantys vadovaujančias pareigas.

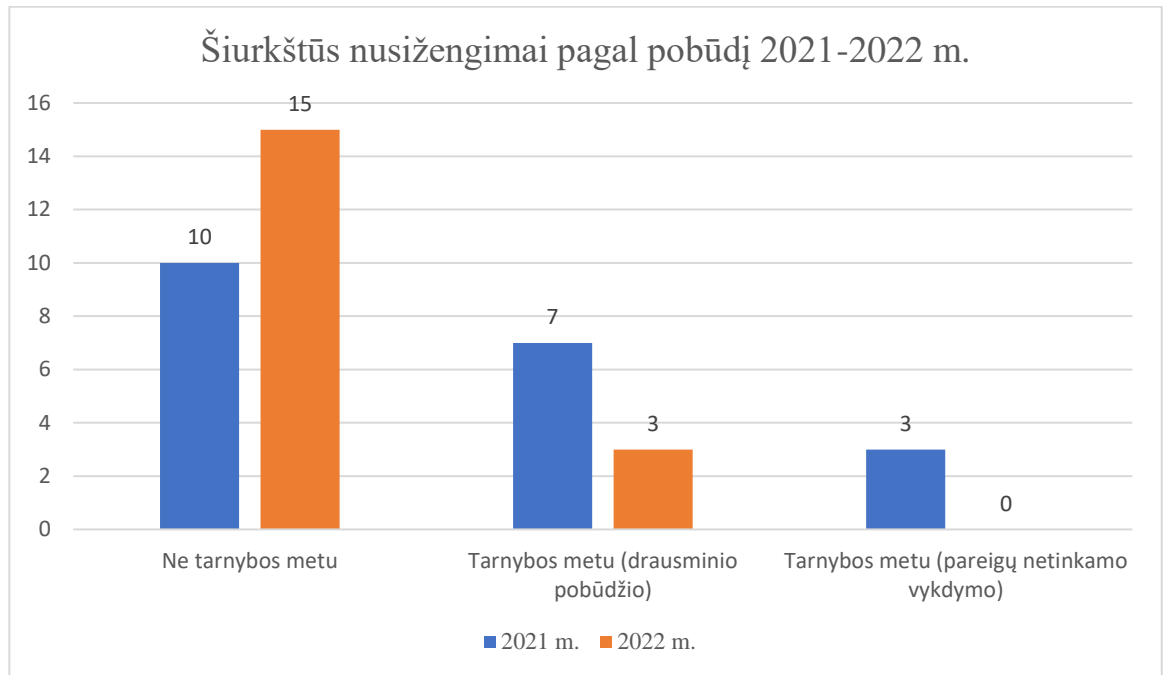
Itin šurkštūs tarnybiniai nusižengimai ir kiti pažeidimai, už kuriuos skirta tarnybinė nuobauda – atleidimas iš vidaus tarnybos arba konstatuotas pareigūno vardo pažeminimas, sudarė beveik 2/3 visų nusižengimų (18 iš 28 arba 64,3 proc. Palyginimui, 2021 m. tokio pobūdžio pažeidimai sudarė kiek mažiau nei pusę visų nusižengimų (20 iš 43 arba 46,5 proc.).

Per 2022 m. šie pažeidimai dažniau konstatuoti Klaipėdos (kas 120-tas pareigūnas), Panevėžio (kas 134-tas pareigūnas ir Vilniaus (kas 135-tas pareigūnas) PGV. Didžiausias teigiamas pokytis, lyginant su 2021 m. įvyko Šiaulių PGV – šiame teritoriniame struktūriniame padalinyje per 2022 m. nei nuobaudos – atleidimo iš vidaus tarnybos, nei pareigūno vardo pažeminimo atvejų nebuvo.

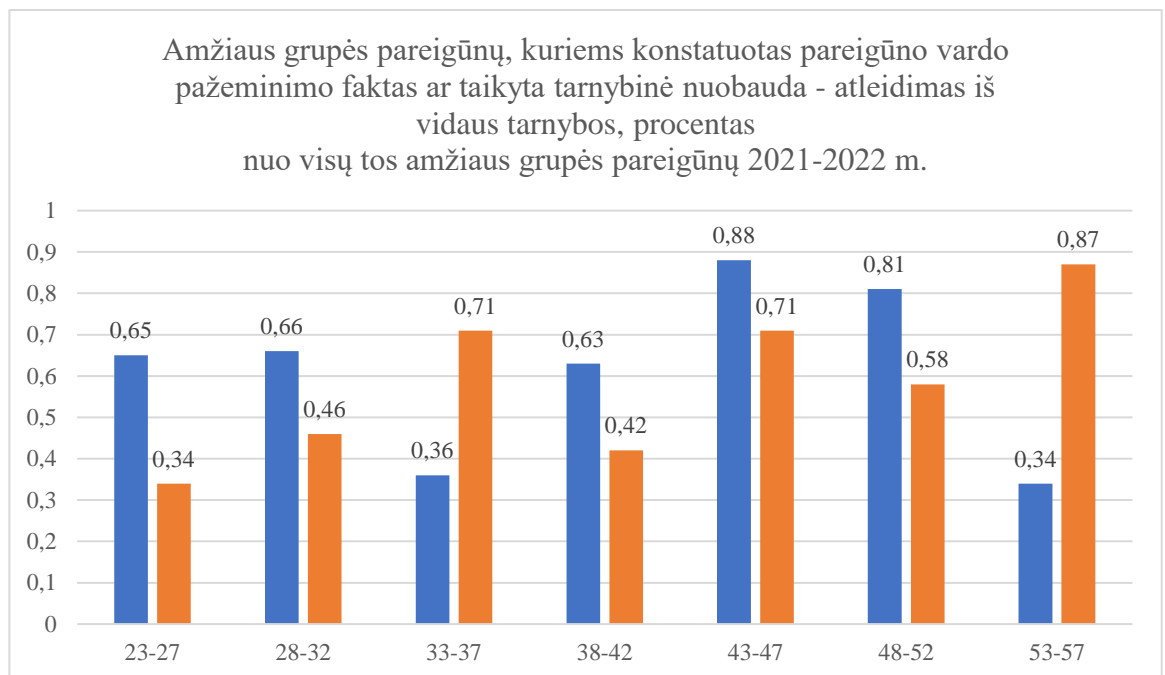

17 iš 18 šių pažeidimų atliko pirminės ir vidurinės grandies budinčių pamainų pareigūnai. 15 iš 18 (83,3 proc.) konstatuotų pareigūno vardo pažeminimo atvejų ir paskirtų tarnybinių nuobaudų – atleidimų iš vidaus tarnybos taikyta už nusižengimus ne tarnybos metu – daugiausia dėl vairavimo

esant neblaiviam, rečiau dėl smurtavimo, disponavimo narkotinėmis medžiagomis. Likusiais 3 atvejais pareigūnai atleisti už buvimą darbe esant neblaiviams.

Įvykdyti šiurkščius pažeidimus labiausiai buvo linkę vidutinio ir vyresnio amžiaus grupių pareigūnai (kas 141-mas 33-37 m. amžiaus gr., kas 140-tas 43-47 m. amžiaus gr. ir kas 115-tas 53-57 m. amžiaus gr. pareigūnas).

Lyginant pasiskirstymą tarp miestų komandose ir PGT dirbančių pareigūnų, šiurkščių nusižengimų atvejai PGT 1,63 karto dažnesni (kas 217-tas komandų ir kas 133-čias PGT pareigūnas). 2021 m. šis santykis buvo didesnis (kas 335-tas komandų ir kas 120-tas PGT pareigūnas). Lyginant su 2021 m., 2022 m. pastebimas PGT pareigūnų atliekamų šiurkščių nusižengimų mažėjimas, kuomet komandose tokių pažeidimų kiekis netgi šiek tiek išaugęs. Atkreiptinas dėmesys, jog nebeliko skirties tarp komandų ir PGT pareigūnų atliktų šiurkščių pažeidimų pobūdžio – 15 atlikta ne tarnybos metu (dominuoja vairavimas esant neblaiviam). Dar 3 – tarnybos metu, tačiau drausminio pobūdžio

(buvimas tarnyboje esant neblaiviam, kontrabandinių cigarečių turėjimas (laikymas) tarnybos patalpose). Netinkamo pareigų vykdymo, korupcinio pobūdžio ir kt. nusižengimų, už kuriuos būtų skirta tarnybinė nuobauda – atleidimas arba konstatuotas pareigūno vardo pažeminimas, 2022 m. nei PGT, nei komandose nenustatyta.

Vertinant iš įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro gautus duomenis, 2022 m. pradėti tarnybiniai patikrinimai dėl 2 pareigūnų tarnybinės atsakomybės: 1 pareigūnas atleistas įsiteisėjus teismo nuosprendžiui, o po atleidimo konstatuotas pareigūno vardo pažeminimas, 1 pareigūno tarnybinis patikrinimas sustabdytas dėl vykusio ikiteisminio tyrimo. Gavus ikiteisminio tyrimo išvadą, kurioje teisės aktų pažeidimų nekonstatuota, tarnybinis patikrinimas nutrauktas 2023 m.

Pagal Administracinių nusižengimų registro informaciją, pradėti tarnybiniai patikrinimai dėl 5 pareigūnų tarnybinės atsakomybės: 3 pareigūnams tarnybinė atsakomybė netaikyta, jų elgesys svarstytas etikos komisijoje, 1 pareigūnui konstatuotas pareigūno vardo pažeminimas, jis atleistas iš vidaus tarnybos (dėl vairavimo esant neblaiviam), 1 pareigūnui skirta tarnybinė nuobauda – griežtas papeikimas.

2022 m., kaip ir 2021 m., Vidiniu informacijos apie pažeidimus teikimo kanalu pranešimų negauta. Tačiau gauti 29 pranešimai pasitikėjimo el. paštu ir pasitikėjimo telefonu. Iš jų 17 – apie galimus gaisrinės saugos pažeidimus (dėl galimo gaisro pavojaus, dėl nuorūkų ir kt. laiptinėje paliekamų daiktų ir pan.), 11 – apie pareigūnų galimai netinkamus veiksmus (sprendimus, elgesį), 1 pranešimas perduotas kitai įstaigai pagal kompetenciją. Spręsti, kad nors vienas iš 11 pranešimų dėl PAGD pareigūnų veiksmų galėtų būti laikomas pranešimu pagal Pranešėjų apsaugos įstatymą, nėra pagrindo – pranešimai anoniminiai, pateikti nesilaikant įstatymo reikalavimų.

Per 2022 m. VTS darbuotojai 5 kartus vyko tikrinti PAGD teritorinių struktūrinių padalinių būdinių pamainų blaivumo. Iš viso patikrintas 229 darbuotojų blaivumas. Vykdam patikrinimus nustatytas 1 darbuotojo neblaivumo atvejis. Palyginimui – 2021 m. vykdytų tikrinimų metu nustatyti 5 darbuotojų neblaivumo atvejai, 3 iš jų tikrinimo metu viršijo leistiną 0,2 promilės ribą.

Ataskaitiniu laikotarpiu VTS atstovai dalyvavo teisminiuose ginčuose dėl PAGD priimtų sprendimų skirti tarnybines nuobaudas ar konstatuoti pareigūno vardo pažeminimą 8 PAGD pareigūnams. Pirmos instancijos teismo nutartimis buvo palikti galioti 3, pakeisti – 5 sprendimai. 6 pirmos instancijos teismo sprendimai apskūsti Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme (toliau – LVAT), iš jų 4 atvejais LVAT priėmė sprendimus palikti PAGD skirtą tarnybinę nuobaudą ar atleidimą už pareigūno vardo pažeminimą. Vienoje byloje LVAT sprendimas dar nepriimtas.

2. Korupcijos prevencija

Vadovaujantis naujos redakcijos Korupcijos prevencijos įstatymu, nuo 2022 m. viešojo sektoriaus subjektai vietoje kovos su korupcija programų ir jų įgyvendinimo priemonių planų turėjo rengti korupcijos prevencijos veiksmų planus. Korupcijos prevencijos planavimo dokumentų reglamentavimo pokyčiai lėmė užsitęsusių šio dokumento rengimą. PAGD korupcijos prevencijos veiksmų planas patvirtintas 2022 m. liepos 1 d.

Korupcijos prevencijos veiksmų plane iškeltas tikslas (*užtikrinti veiksmingą, kryptingą ir nuoseklią korupcijos prevencijos ir jos kontrolės sistemas PAGD funkcionavimą, tobulinti esamas ir diegti naujas korupcijos prevencijos priemones ir taip didinti PAGD veiklos viešumą ir atvirumą, vykdomų procedūrų skaidrumą ir jame dirbančių darbuotojų atsparumą korupcijai*), nustatyti keturi uždaviniai jam pasiekti ir 29 kompleksinės priemonės šiems uždaviniams įgyvendinti. Siekiant gebėti išmatuoti ne tik nustatytų priemonių įgyvendinimą, bet ir jų veiksmingumą, plane įvardyti kiekvienos priemonės veiksmai, kurie turi būtų atlikti, laukiami rezultatai, kurių norima pasiekti kiekviena priemone ir konkretūs, pamatuojami laukiamo rezultato kriterijai, kurie leistų įvertinti, ar įgyvendinus nustatytą priemonę, pasiekiamas norimas rezultatas.

PAGD Vidaus tyrimų skyrius kaip vykdytojas arba vienas iš vykdytojų buvo paskirtas 18-kai plano priemonių. Per 2022 m. iš 29 plano priemonių įvykdyta – 20, dėl aukštesnės galios teisės aktų pakeitimų, tęsiamas priemonės vykdymo terminas – 7, priemonė įvykdyta iš dalies/priemonės vykdymas tęsiamas 2023 m. – 2.

2.1. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas

2022 m. III-IV ketvirtį atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas PAGD neatidėliotinių informacijos apie gaisrus patikrinimų organizavimo ir atlikimo srityje (korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvados reg. data 2023-02-17 Nr. 6-808). Ši veiklos sritis anksčiau antikorpuciniu požiūriu nagrinėta nebuvo, o pirminė Neatidėliotinus informacijos apie gaisrus patikrinimus reglamentuojančių teisės aktų analizė ir 2022 m. atlikti keli tarnybiniai patikrinimai, susiję su veiklos sritimi, leido daryti prielaidą, jog šios veiklos srities reglamentavimas nėra pakankamai išsamus, turi trūkumų. Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą atsižvelgta ir į tai, kad nustatymo metu buvo rengiama nauja Neatidėliotinos informacijos apie kilusį gaisrą patikrinimo tvarkos aprašo redakcija. Ji patvirtinta PAGD direktoriaus 2023 m. sausio 17 d. įsakymu Nr. 1-33 ir įsigaliojo nuo 2023 m. vasario 1 d.

Vertinimo metu analizuoti neatidėliotinos informacijos apie kilusį gaisrą patikrinimo procesas nuo pranešimo gavimo, sprendimo išvykti į gaisro kilimo vietą priėmimo, gaisro tyrimo atlikimo, dokumentavimo ir įforminimo, vertintas patikrinimo proceso reglamentavimas ir organizavimas tarnybos ir budėjimo namuose ar kitoje iš anksto aptartoje vietoje metu. PAGD Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo valdybos, PGV, PGT vadovams pateikti klausimynai, analizuoti atsitiktine tvarka atrinktų gaisro tyrimų dokumentai. Atlikus srities vertinimą, identifikuotos pagrindinės korupcijos rizikos bei pasiūlytos jų šalinimo priemonės.

2.2. Teisės aktų projektų antikorpucinis vertinimas

2022 m. iš viso atlikta 5 teisės aktų projektų antikorpuciniai vertinimai, kuriuos atliko VTS viršininko paskirti VTS pareigūnai. Visų vertintų projektų tiesioginis rengėjas – Valstybinė priešgaisrinės priežiūros valdyba. Atliktas vieno teisės akto naujos redakcijos projekto antikorpucinis vertinimas, trijų teisės aktų pakeitimų projektų antikorpucinis vertinimas, vieno iš šių pakeitimų atliktas pirminis ir pakartotinis vertinimas. Lyginant su 2021 m., 2022 m. antikorpuciniam vertinimui pateikta perpus mažiau teisės aktų projektų (2021 m. jų buvo 11, iš kurių 7 pakeitimo projektai ir 4 naujos redakcijos ar naujai rengiamų teisės aktų projektai).

2022 m. antikorpuciniam vertinimui pateiktas naujos redakcijos Objektų atitikties gaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams patikrinimų atlikimo tvarkos aprašo projektas. Kokybišką jo vertinimą lengvino tai, kad projekto rengėjas buvo linkęs atsižvelgti į 2020 m. atlikto korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo veiklos srities vertinimo aprašyme pateiktas pastabas, taip pat į derinimo metu pateiktus komentarus. Kaip ir 2021 m., 2022 m. išliko aktualu daugiau dėmesio skirti vertinimą atliekančių VTS pareigūnų kvalifikacijos kėlimui valstybinės priešgaisrinės priežiūros srityje.

2.3. Privačių interesų deklaravimo ir interesų konfliktų kontrolė

Privačių interesų deklaracijų peržiūros atliktos kas kartą darbuotojui pateikus naujas ar atnaujintas esamas deklaracijas. Esant poreikiui, deklaracijose pateikta informacija sutikrinta su tarnautojams išduotais leidimais dirbti kitą darbą pagal darbo sutartį. Darbuotojui deklaravus savo ar sau artimo asmens ryšį su juridiniu asmeniu, Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje patikrinama, ar tas juridinis asmuo su PAGD nėra sudaręs pirkimo sutarčių. Apie galimai netikslius deklaracijų duomenis informuoti deklaracijas pateikę asmenys ar jų tiesioginiai vadovai. Taip pat periodiškai atlikti patikrinimai, kaip naujai priimti deklaruojantys asmenys laikosi Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme nustatytos prievolės interesų deklaraciją pateikti per ne vėliau kaip 30 kalendorinių dienų nuo paskyrimo į pareigas dienos. Apie artėjantį deklaracijos pateikimo terminą ar vėlavimą pateikti deklaracijas el. paštu būdavo informuojami deklaruojančių asmenų padalinių vadovai.

Per 2022 m. kreipimūsi į VTS interesų derinimo ir deklaracijų pildymo klausimais fiksuota nedaug. Pagrindiniai besikreipiančiųjų klausimai išliko tie patys, kaip ir 2021 m.: dėl sandorių deklaravimo ir bendrai dėl prisijungimo prie Privačių interesų registro, deklaracijų pildymo.

Atlikus tarnautojams suteiktų leidimų dirbti kitą darbą duomenų analizę, nustatyti pavieniai atvejai, kuomet su PAGD pirkimus laiminčiais tiekėjais darbo sutartiniais santykiais būna susiję gaisrų gesinimo ir žmonių bei turto gelbėjimo funkcijas atliekantys budinčių pamainų pareigūnai. Pagal einamas pareigas ir darbo pobūdį, šie pareigūnai nei PAGD, nei kitose darbovietėse neturi galimybės dalyvauti su viešaisiais pirkimais susijusių sprendimų priėmimo procedūrose.

2.4. Teisės dirbti kitą darbą realizavimo kontrolė

Per 2022 m. PAGD pareigūnams suteikti 196 leidimai dirbti kitą darbą pagal darbo sutartį (2021 m. – 216). Absoliuti dauguma leidimų – 192 – suteikta pirminės ir vidurinės grandies budinčių pamainų pareigūnams, vadovaujantiems ir atliekantiems gaisrų gesinimo ir turto gelbėjimo darbus.

Informatikos ir ryšių departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2022 m. gegužės 5 d. raštu Nr. 9R-897 pateikti Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registro (toliau – Apdraustųjų registras) duomenys apie PAGD darbuotojų dirbamą kitą darbą ar vykdomas kitas ekonomines veiklas. Atlikus duomenų analizę nustatyta, kad 39 pareigūnai galimai dirba be įstaigos vadovo suteikto leidimo (2021 m. šis skaičius siekė 78). Informacija apie juos perduota pareigūnų teritorinių struktūrinių padalinių vadovams. Pareigūnai buvo įpareigoti nedelsiant teisės aktų nustatyta tvarka įgyti leidimus arba nutraukti darbo santykius su kitomis darbovietėmis.

Įvertinus Apdraustųjų registro duomenis, galimų interesų konfliktų dirbant kitą darbą pagal darbo sutartį ir (ar) valstybės tarnautojų dalyvavimu su valstybės tarnyba ar vidaus tarnyba nesuderinamoje veikloje PAGD ir jam pavaldžiose įstaigose nenustatyta.

2.5. PAGD vykdomų viešųjų pirkimų kontrolė

VTS per 2022 m. vykdė priemonę – atlikti patikrinimus, kaip PAGD laikomasi viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimo paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau – CVP IS) laimėjusio tiekėjo pasiūlymą. Dėl didelio pirkimų kiekio (2022 m. CVP IS pateikti duomenys apie 4279 PAGD pirkimus) vertinti didesnės vertės, t. y. daugiau nei 10 000 Eur be PVM kainavę pirkimai, kurių CVP IS pateikta 228. Vertinta, ar CVP IS pateikta informacija apie sutarties objektą, tiekėją, sutarties vertę, sudarymo ir galiojimo datą atitinka sutarties turinį, ar informacija viešinta laikantis Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytų terminų. Esminių su pirkimo duomenų viešinimu susijusių pažeidimų nenustatyta.

Per 2022 m. laikotarpį VTS atliko 17 PAGD ir jam pavaldžių įstaigų vykdytų viešųjų pirkimų prevencinių patikrų. Atliktos prevencinės kontrolės priemonėmis Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimų pažeidimų nustatyta nebuvo, o apibendrinus duomenis, 2022 m. liepos 27 d. raštu Nr. B-408 Viešųjų pirkimų skyriui buvo pateiktas siūlymas dėl veiklos tobulinimo.

2.6. Grėsmių iš užsienio valstybių žvalgybos ir saugumo tarnybų valdymas

2022 m. buvo aktyviai tęsiamas PAGD darbuotojų, vykstančių į užsienio valstybes, nepriklausančias ES, NATO ar Šengeno erdvei (toliau – trečiosios šalys), asmeniniais ir tarnybiniais tikslais, konsultavimas dėl galimų grėsmių iš trečiųjų šalių žvalgybos ir saugumo tarnybų. Parengtos ir PAGD direktoriaus 2022 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. 1-404 patvirtintos Informavimo apie valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų išvykas į užsienio valstybes taisyklės. Per 2022 m. gauti 98 darbuotojų užpildyti išvykos į užsienio valstybes klausimynai. Darbuotojų kelionių į trečiąsias šalis metu patirtas 1 incidentas, kurio nagrinėjimas perduotas Valstybės saugumo departamentui, kuris suteikė PAGD pareigūnui konsultacijas ir metodinius nurodymus.

2.7. PAGD vykdomų korupcijos prevencijos priemonių viešinimas

Per 2022 m. buvo užtikrintas informacijos viešinimas apie PAGD vykdomą korupcijos prevencijos veiklą. Šiuo laikotarpiu PAGD interneto svetainės skyriuje „Korupcijos prevencija“ paskelbta:

- 1) 5 teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo dokumentai;
- 2) PAGD Atsparumo korupcijai lygis už 2021 m. ir jo vertinimo klausimynai;
- 3) PAGD kovos su korupcija programos įgyvendinimo 2021 m. priemonių plano įvykdymo ataskaitos, PAGD korupcijos prevencijos 2022 m. veiksmų planas, 2022 m. I pusmečio plano įvykdymo ataskaita, VTS 2021 m. veiklos ataskaita;
- 4) su korupcijos prevencija susiję PAGD vidiniai teisės aktai.

2023 m. bus toliau tinkamai ir laiku atnaujinamas PAGD svetainės „Korupcijos prevencijos“ skyrius, taip pat ieškoma būdų, kaip reikalingą informaciją pateikti kuo paprasčiau ir patraukliau svetainės lankytojui.

2.8. Atsparumo korupcijai lygis

2022 m. pradžioje atlikus Atsparumo korupcijai lygio (toliau – AKL) nustatymą už 2021 m., gauta reikšmė – 0,92 (aukštas atsparumo korupcijai lygis). Visos AKL vertinimo klausimynais matuojamos sritys buvo gana stiprios, tad buvo susitelkta į pavienių trūkumų šalinimą (pasiūlymų dėl korupcijos rizikos veiksnių šalinimo įgyvendinimo veiksmingumo vertinimą, korupcijos prevencijos priemonių veiksmingumo vertinimą, darbuotojų motyvavimą ir skatinimą pranešti apie pastebėtus korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus ir kt.). Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministrė 2022 m. lapkričio 14 d. įsakymu Nr. 1V-698 patvirtino naują Korupcijos prevencijos tvarkos aprašą, kuriame pakoreguotas AKL vertinimo klausimynų turinys. Atsižvelgus į trūkumus, nustatytus po atlikto AKL skaičiavimo už 2021 m. bei 2023 m. pradžioje pagal patobulintus klausimynus įvertinus AKL už 2022 m., gauta reikšmė 0,98 (aukštas atsparumo korupcijai lygis).

3. **Antikorupcinis švietimas**

2022 m. buvo tęsiamas PAGD darbuotojų švietimas tarnybinės drausmės ir korupcijos prevencijos srityse. Parengtas ir PAGD direktoriaus 2022 m. birželio 3 d. įsakymu Nr. 1-345 patvirtintas PAGD darbuotojų antikorupcinio švietimo 2022 m. planas, parengta mokomoji medžiaga tarnybinės etikos, žalingų įpročių žalos tarnybai, siūlomo kyšio atpažinimo temomis. Vadovaujantis šiuo planu per 2022 m. PAGD darbuotojams surengta 18 nuotolinių susitikimų tarnybinės etikos, žalingų įpročių žalos tarnybai, pareigūno priesaikos, pareigūno vardo pažeminimo, siūlomo kyšio atpažinimo temomis. 2022 m. birželio 6 d. Ugniagesių gelbėtojų mokykloje organizuoti mokymai PAGD ir jam pavaldžių įstaigų pareigūnams, kurie atlieka tarnybinius patikrinimus ir yra atsakingi už antikorupcinės aplinkos kūrimą ir tobulinimą.

Per 2022 m. VTS buvo parengti ir visiems PAGD darbuotojams tarnybinio el. pašto adresais išsiųsti 5 bendro pobūdžio informaciniai el. laišakai (dėl teisės dirbti kitą darbą, dėl pareigūnų elgesio standartų ir reikalavimų, dėl bendravimo socialiniuose tinkluose, dėl gegužės 9-osios, apie prevencinio darbo tikslus).

Minint Tarptautinę antikorupcijos dieną PAGD Vidaus tyrimų skyriaus darbuotojai nuo gruodžio 5 d. iki gruodžio 8 d. organizavo trumpus susitikimus su ūkio subjektų atstovais (buvo aplankyta virš 50 pirmos grupės tikrinamų objektų Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Alytuje ir Utenoje), kurių metu pareigūnai teikė informaciją apie priešgaisrinių planinių patikrinimų organizavimo tvarką, PAGD vykdomą nulinę dovanų politiką, korupcijos identifikavimo ir mažinimo gaires, vedė pokalbius apie neigiamas korupcijos pasekmes ir veiksmus susidūrus su korupcijos apraiškomis.

Susitikimų metu ūkio subjektų atstovai noriai bendravo su VTS pareigūnais, tvirtino, kad nėra susidūrę ar girdėję apie netinkamą PAGD pareigūnų, vykdančių priešgaisrinius techninius

patikrinimus, elgesį, bei tikino suprantantys tinkamo priešgaisrinės saugos reikalavimų įgyvendinimo užtikrinimo svarbą.

4. Siūlymai

Atsižvelgiant į ataskaitoje išdėstytus VTS 2022 m. veiklos rezultatus, per 2023 m. siūlytina:

1. Vykdyti PAGD darbuotojų švietimą tarnybinių nusižengimų prevencijos, tarnybinės drausmės klausimais, pagal ataskaitos skyriuje „Tarnybinės ir drausminės atsakomybės taikymas“ nustatytas nusižengimų tendencijas.

2. Peržiūrėti ir, esant poreikiui, tobulinti PAGD vidinius teisės aktus, reglamentuojančius psichiką veikiančių medžiagų vartojimo ir kitų priklausomybių prevencijos, kitais antikorupcinės aplinkos tobulinimo klausimais.

3. Kelti tarnybinius patikrinimus atliekančių VTS darbuotojų kvalifikaciją tarnybinių patikrinimų atlikimo srityje.

4. Kelti viešųjų pirkimų prevencinius patikrinimus atliekančių VTS darbuotojų kvalifikaciją viešųjų pirkimų kontrolės srityje.

5. Vykdyti norminių teisės aktų projektus rengiančių PAGD darbuotojų antikorupcinį švietimą teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo tema.

6. 2023 m. gruodžio mėn. organizuoti renginių ciklą, skirtą tarptautinei antikorupcijos dienai paminėti.

Vidaus tyrimų skyriaus viršininkas

Nikolajus Kurenkovas

Rengėjas: PAGD Vidaus tyrimų skyriaus vyriausiasis specialistas Mindaugas Valaitis